

КОРЕЙСЬКА ВІЙНА ТА «КОРЕЙСЬКИЙ СЦЕНАРІЙ» ДЛЯ УКРАЇНИ

*Світлана Держипільська,
Львівська обл.*

Навчальний предмет: Всесвітня історія

Клас: 11 клас

Корейська війна та «корейський сценарій» для України.

Очікувані результати:

- пояснити поняття "корейський сценарій" у міжнародному контексті;
- порівняти історичний досвід Кореї з сучасною ситуацією в Україні;
- сформулювати власне ставлення до ймовірних сценаріїв завершення війни;
- вдосконалити навички критичного аналізу інформації, ведення дискусії та командної роботи;
- зміцнити громадянську позицію та усвідомлення цінності незалежності України.

Для реалізації поставленої мети уроку було використано такі ключові компетентності Державного стандарту базової середньої освіти та Професійного стандарту вчителя, а саме мовно-комунікативна (дискусія, робота в групах), предметно-методична (критичне та системне мислення використовувалося під час роботи з джерелом, аналіз та порівняння війни в контексті сьогодення), інформаційно-технологічна (урок супроводжувався за допомогою презентації), проєктувальна, організаційна та оцінювальна.

Ключові поняття: корейський сценарій, демілітаризована зона, геополітика, інтеграція та реінтеграція.

Обладнання: політична карта світу, інтерактивна дошка, комп'ютер, атлас.

Тип уроку : урок-дослідження.

Час уроку: 45 хвилин

Задум уроку: Історія XXI століття пишеться прямо зараз, і те, що ми бачимо у війні Росії проти України — не ізольований випадок, а фрагмент світових трансформацій, які

перегукуються з подіями минулого. Корея — приклад того, до чого призводить "заморожений конфлікт". Південна Корея процвітає — але досі живе у постійній загрозі війни. Північна Корея — ізольована, мілітаризована диктатура. Дві частини одного народу не можуть воз'єднатися вже понад 70 років. Україна сьогодні стоїть на роздоріжжі: або обрати шлях боротьби за справжній мир і цілісність, або ризикувати жити в постійному стані невизначеності. Здобувачі освіти ознайомляться з історичним прикладом Корейської війни, проаналізують : чи можлива «лінія розмежування» в Україні як у зоні 38-ї паралелі?, яка роль великих геополітичних гравців (США, Китай, СРСР/РФ тоді й зараз)?, обговорять потенційні сценарії завершення війни в Україні, чи прийнятний для України сценарій замороженого конфлікту? які ризики та можливості він несе?

Внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки: Даний урок інтегрує суспільні науки, історію, політологію, громадянську освіту, географію, що дозволяє зробити навчання актуальним, глибоким та змістовним для здобувачів освіти в контексті активної громадянської позиції, розуміти та усвідомлювати значення незалежності та соборності України.

Оцінювання учнів за темою « *Корейська війна та «корейський сценарій «для України»* можна зробити **багаторівневим**, щоб врахувати не лише знання фактів, але й аналітичне мислення, вміння дискутувати та формулювати власну позицію. Під час уроку можна використати : формувальне оцінювання, застосувавши такі критерії : активна участь у дискусії; вміння ставити запитання; обґрунтованість висловлювань; повага до думки інших. Підсумкове оцінювання (за результатами уроку): робота з історичними документами: робота в групі (дискусія/дебати); рефлексія (наприклад: «Що мене найбільше вразило?») оцінки кожному учню виставляються за наступними критеріями:

Чи приймав учасник участь в обговоренні	Чи пропонував учасник варіанти відповіді до джерела	Чи приймав участь учасник в обговоренні, відповідаючи на питання?	Аргументування власної думки	Оцінка
Від 0 до 2 балів	Від 0 до 3 балів	Від 0 до 3 балів	Від 0 до 4 балів	Від 0 до 12 балів

Список використаної літератури:

1. Козицький А.М. Новітня історія Азії та Африки. Львів. «Афіша», 2003р.-430с.
2. Республіка Корея: історія дива на річці Хан. Матеріали до навчального курсу за вибором учнів профільної загальноосвітньої школи (10–11 класи): посібник для учнів і вчителя / К. Баханов, С. Баханова, Ю. Білай, Р. Євтушенко, І. Костюк, С. Троян. За ред. К. Баханова. Рівне: Волинські обереги, 2024. 352 с.,
3. Географія підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти/Бойко В.М., Брайчевський Ю.С., Яценко Б.П.; Ірпінь: ТОВ «Видавництво Перун», 2018. С.109-127
4. Всесвітня історія: підручник для 11 класу закладів загальної середньої освіти/ П.Полянський. Київ, Грамота, 2019р.
5. <https://deepstateua.com/korieiska-viina-ta-korieiskii-stsienarii-v-ukrayini/>
6. <https://tsn.ua/exclusive/koreyskiy-chechenskiy-chi-horvatskiy-yakiy-scenariy-pislya-viyni-svitit-ukrayini-i-v-chomu-zagroza-2460949.html>
7. Ковбатук, Г. О. (2023). Республіка Корея: Особливості розвитку та досвід для України. *EconomicSynergy*, (3), 85–97.

СТРУКТУРА УРОКУ

I. Організаційний момент учнівської діяльності.

Метод: «Запитання-виклик»

"Чи може бути таке, що війна закінчиться, але не миром?"

- Учні висловлюють свої думки.
- Короткий перегляд новинного сюжету про поділ Кореї (можна використати відео 2–3 хв).

II. Актуалізація опорних знань та умінь.

Коротке обговорення:

- Що учні знають про війну в Кореї (1950–1953)?
- Чи чули вони термін “корейський сценарій” у ЗМІ?

Проблемне питання: "Чи можливий «корейський сценарій» для України? Які в нього плюси й мінуси?"

III. Вивчення нового матеріалу

1. Поділ Кореї та його наслідки.
2. Корейська війна та підтримка СРСР і США різних сторін.
3. «Корейський сценарій» для України.

III.1. Розповідь учителя

Розглядаючи корейське питання на Каїрській (1943р.) та Потсдамській (1945р.) конференціях союзники за антигітлерівською коаліцією підтвердили намір, звільнити Корейський півострів від японців, сприяти створенню єдиної незалежної держави Корея. Для роззброєння японських військ країну було розділено вздовж 38-ї паралелі. Поділ країни на зони окупації був підтверджений актом про капітуляцію імператорської Японії від 2 вересня 1945 року. Під патронатом ООН розпочалися переговори про об'єднання країни, але завершилися вони безрезультатно. СРСР та США в односторонньому порядку сприяли створенню на півночі та на півдні півострова сепаратних урядів. Ці схожості не є тотожністю, але вони дають інструменти для аналізу, стратегічного передбачення та розуміння викликів.

Робота з історичним документом: *Після невдач під Києвом і неможливості повалити центральну владу України, путін змінює головні оперативні напрямки — тепер це південь і схід. Є підстави вважати, що він розглядає «корейський сценарій» для України. Тобто, збирається нав'язати лінію розподілу між неокупованими та окупованими регіонами нашої країни. Фактично, це спроба створити в Україні Північну та Південну Кореї. Адже проковтнути всю державу він точно не в силі» — начальник Головного управління розвідки Міністерства оборони України, бригадний генерал Кирило Буданов.*

Питання до учнів: Чи погоджуєтеся ви з аргументами автора, що поділ України на дві частини та можливого юридичного закріпленні такого статусу-кво, нестиме в собі загрози для розбудови держави як регіонального лідера в Східній Європі?

III.2. Розповідь учителя.

Для осмислення «корейського сценарію» варто згадати саму Корейську війну, яка почалася 25 червня 1950 року та була зупинена (не завершена) 27 липня 1953 року. Корейська війна була однією з перших «гарячих» точок Холодної війни. Там, як і в Україні зараз, зіткнулися:

- тоталітаризм проти демократії,

- імперські амбіції проти прагнення до свободи,
- втручання великих держав у долю меншого народу.

У війні брали участь дві розділені частини однієї Кореї та їхні союзники. За Південну Корею боролася коаліція сил ООН на чолі зі США, а Північну Корею підтримували СРСР і КНР. Остаточну мирну угоду між двома Кореями було підписано в грудні 1991 року, однак сам конфлікт досі вважається «замороженим». Конфлікт став наслідком Другої світової війни, за результатами якої Корейський півострів був поділений по 38-ій паралелі між окупаційними військами США та СРСР. Американці вважали, що півострів не має великого значення, тому до червня 1949 року вивели звідти 45 тисяч військових. Цим вирішила скористатися Північна Корея, через рік атакувавши Південь. Ключовим фактором для цього рішення стало початкове небажання американців захистити Сеул. Навіть попри це Сталін не бажав брати участь у цьому конфлікті. Він не хотів можливої ескалації між двома наддержавами. Перша Південна Республіка (Корея), визнана в 1948 році, зазнала великих втрат на початку війни. Майже всі її війська були оточені в місті Пусан, подібно до того, як це сталося з англо-французькими військами під Дюнкерком. Почалася битва за Пусанський периметр, яка завершилася перемогою об'єднаних сил ООН та південнокорейських військ у вересні 1950 року. 14 жовтня у війну вступають війська КНР. Не треба бути військовим стратегом, щоби розуміти, що США та їхні союзники зупинили комуністичну навалу південніше 38-ої паралелі завдяки кращій технічній оснащеності. Прикладом такої переваги є застосування машин-амфібій у битві при Інчхоні (вересень 1950 року). Утім, спроба захоплення півночі стала для військових ООН складним випробуванням. Макартур намагався «встигнути до Різдва», плануючи захопити всю територію Кореї до кінця 1950 року. Але він зазнав низку невдач, що призвели спочатку до відступу військ приблизно до 38-ої паралелі, а потім і до його зняття з посади у квітні 1951 року. Ситуація між сторонами склалася патовою, що призвело до переходу конфлікту в «холодну фазу» навесні 1953 року. Тоді ж сталася ще одна подія, яка частково вплинула на призупинення війни, а саме смерть Сталіна 5 березня 1953 року, що тимчасово дестабілізувала СРСР. Корейська війна офіційно завершилася 27 липня 1953 року, коли сторони підписали *перемір'я* в Пханмунджомі та створили демілітаризовану зону.

Запитання до класу: Чому варто досліджувати історію Кореї і порівнювати її з війною в Україні?

Зразок відповіді. - Корея — приклад того, до чого призводить "заморожений конфлікт";

- Навчитися на чужому досвіді — уникнути власних помилок тому що мир без справедливості — це відкладена війна.
- Компроміс на умовах агресора не дає безпеки.

Завдання. За допомогою підручника та інтернет-джерел складіть порівняльну характеристику війни у Кореї (1953р.) та України (2022-2025 рр.)

	Корея (1953р.)	Україна (2022-2025 рр.)
Противники		
Поділ території		
Стан конфлікту		
Переговори		

Зразок заповненої таблиці:

	Корея (1953р.)	Україна (2022-2025 рр.)
Противники	Північ / Південь, підтримані СРСР і США	Україна / РФ
Поділ території	38-ма паралель	Лінія фронту, тимчасово окуповані території
Стан конфлікту	Заморожений	Активна фаза з періодами загострення
Переговори	Так, але без остаточного миру	Ведуться спроби, росіяни навіть і під час переговорів обстрілюють міста і інфраструктуру України

Робота в групах.

Поділ учнів на групи (4–5 осіб) з різними завданнями. Кожна група працює з короткими підготовленими джерелами (текст, інфографіка, відео) і готує постер або слайд.

Питання для груп. 1. Чи можна проводити однозначну аналогію між війнами в Україні та Кореї, а тим більше асоціювати Україну з Південною Кореєю, а Росію й тимчасово окуповану територію України — з Північною?

2. Порівняти ситуацію Кореї тоді й України зараз: що спільного, а що відмінного?.

3. Представити аргументи «за» та «проти» можливості застосування корейського сценарію для України.

Зразок відповіді до питання 3.

Аргументи "ЗА":

1. Затяжна війна без рішучого прориву.
2. Втома Заходу.
3. Реальність тимчасового поділу.

Аргументи «Проти» :

1. Українська Конституція: "територія — неподільна".
2. Підтримка ЗСУ та населення.
3. Потужна воля до перемоги.

Зразок відповіді до питань 1- 2.

1. У Корейській війні безпосередню участь брали США та коаліція сил здебільшого західних країн.
2. Різка антикомуністична риторика в часи Трумена та Ейзенхауера (став президентом у січні 1953 року).
3. Вдалий збіг обставин, який допоміг «легітимізувати» війну через ООН.

4. Неможливість використання ядерної зброї Радянським Союзом через його офіційну неучасть у війні та відсутність ядерної зброї в континентального Китаю.

5. У нинішній війні в Україні Росія, яка є ядерною державою, визнає завойовані території своїми, що унеможливорює пряму участь інших ядерних держав, зокрема США.

6. Тепер перейдемо до військово-геополітичної ситуації, яка кардинально відрізняється від того, що відбулося та є в Південній Кореї. Армія США безпосередньо брала участь у Корейській війні. Близько 20 тисяч військовослужбовців США наразі несуть службу в Республіці Корея. В Україні такий варіант із постійним розташуванням американських військових є малоімовірним через пряму участь Росії у війні та за умови, що Київ вважатиме тимчасово окуповані території своїми.

IV. Підсумок уроку та рефлексія

Метод "3-2-1":

3 речі, які я сьогодні дізнався

2 питання, які ще залишились

1 думка, яку я заберу з собою

Варіант усної рефлексії:

«Чи змінилася моя думка про те, як може завершитися війна в Україні?»

Відповідь на проблемне питання "Чи можливий корейський сценарій для України?"

Говорячи про корейський сценарій для України, експерти відводять окупованим територіям роль КНДР. У разі замороження війни з РФ шлях Південної Кореї Київ міг би повторити у разі незмінної допомоги Заходу. Та як ми бачимо, останнім часом США і союзники дедалі менше хочуть допомагати українцям. Путінський режим не створює в Україні жодних маріонеткових псевдодержавних утворень. Навіть так звані "ЛДНР" зрештою були захоплені напряму. На думку політолога Володимира Фесенка, корейський сценарій буде розглядатись в тому випадку, "якщо війна перейде у тривалу і стійку позиційну фазу, якщо стане зрозумілим, що жодна з сторін не отримає перевагу і не виграє війну остаточно". Тому термін, який увійшов в інформаційний простір під назвою «корейський сценарій», насправді не є «корейським», а більше нагадує можливість домінувати Росії у світі. Ми можемо піти

шляхом, який віддалено нагадує «корейський сценарій» (щось подібне пропонував Кіссінджер), щоби зупинити війну й виграти час для розвитку. Але це дасть нашій державі не мир, а лише коротке перемир'я. До того ж ми не знаємо, ким бачать нас американці та європейці — потужним самостійним гравцем чи самою лише сировинною базою.

V. Домашнє завдання.

1. Написати вільне есе: « Чи має Україна шанс стати символом відродження — якщо зробить правильні висновки на прикладі Південної Кореї?»»